

w sprawie oceny programowej kierunku skandynawistyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z opinią zespołu nauk humanistycznych oraz nauk teologicznych, raportem zespołu oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni w sprawie oceny programowej kierunku skandynawistyka prowadzonego na Uniwersytecie Gdańskim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, wydaje ocenę:

pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat

§ 2

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, że proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Gdańskim nie w pełni umożliwia studentom kierunku skandynawistyka osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się;
 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się;
 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie;
 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry;
 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres dwóch lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Przyporządkowanie kierunku do dyscypliny wiodącej nie jest zgodne z przyjętą koncepcją kształcenia.

Koncepcja kształcenia na kierunku skandynawistyka na studiach pierwszego stopnia zakłada uzyskanie zaawansowanych kompetencji językowych w zakresie wybranego języka: szwedzkiego, duńskiego, norweskiego lub fińskiego oraz kompetencji kulturowych, komunikacyjnych i społecznych związanych z obszarem nordyckim (Skandynawią i Finlandią). Studia drugiego stopnia pogłębiać mają kompetencje zdobyte na wcześniejszym etapie kształcenia oraz pogłębiać wiedzę oraz umiejętności niezbędne do prowadzenia badań

i podjęcia studiów doktoranckich. Według deklaracji Uczelni oceniany kierunek studiów choć „ma korzenie filologiczne, nie jest typową filologią”. Koncepcja kształcenia zakłada bowiem podejście interdyscyplinarne, pozwalające na naukę języka i zdobywanie szerokiej wiedzy o specyfice Skandynawii: społecznej, politycznej i kulturowej. Brak w koncepcji kształcenia oraz w określonej przez Uczelnię sylwetce absolwenta uzasadnienia uznania językoznawstwa za dyscyplinę wiodącą. Np. absolwent studiów drugiego stopnia ma być „specjalistą w zakresie literatury, kultury oraz wiedzy o społeczeństwie regionu, a także w zakresie praktycznej znajomości języka szwedzkiego, norweskiego, duńskiego lub fińskiego (w zależności od linii językowej studiów)”. Uczelnia nie przewiduje rozwijania wiedzy i umiejętności językoznawczych, a koncentruje się na doskonaleniu kompetencji językowych. Kompetencje te odnoszą się wyłącznie do operacyjnej wiedzy dotyczącej systemu języka i reguł poprawności posługiwania się nim, a także znajomości kulturowych norm komunikacji, a nie do podbudowanej teoretycznie wiedzy w dyscyplinie językoznawstwo.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na uspołnieniu koncepcji kształcenia z przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

2. Efekty uczenia się nie odzwierciedlają roli dyscyplin kluczowych dla kształcenia na kierunku, zwłaszcza językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej i nie uwzględniają aktualnego stanu wiedzy językoznawczej.

Kierunek studiów został przyporządkowany do pięciu dyscyplin naukowych na studiach pierwszego stopnia i czterech dyscyplin na studiach drugiego stopnia: językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o polityce i administracji. Na studiach pierwszego stopnia jako wiodącą dyscyplinę wskazano językoznawstwo (59%), a jako pozostałe: literaturoznawstwo (20%), nauki o polityce i administracji (8%), nauki o komunikacji społecznej i mediach (6%) oraz nauki o kulturze i religii (7%). Na studiach drugiego stopnia wiodącą dyscypliną jest również językoznawstwo (52%), dodatkowo wskazane zostały dyscypliny: literaturoznawstwo (20%), nauki o kulturze i religii (16%) oraz nauki o polityce i administracji (12%). Efekty uczenia się określone dla kierunku studiów nie odzwierciedlają jednak tego przyporządkowania. Przykładowo: w grupie efektów związanych z wiedzą dla studiów pierwszego stopnia dyscyplina językoznawstwo nie została wskazana eksplicitnie, lecz ukryta w grupie „dyscyplin właściwych dla kierunku skandynawistyka” (K_W01). Podobnie dla studiów drugiego stopnia nazwa dyscypliny nie została użyta, zamiast tego pojawiają się zbiorcze opisy, np. K_W01 „Zna na poziomie zaawansowanym terminologię dyscyplin właściwych dla kierunku skandynawistyka – w języku polskim, angielskim lub językach nordyckich.” Tak więc w znacznym stopniu efekty uczenia się oparte są na matrycy: student na kierunku skandynawistyka osiągnie kompetencje właściwe dla skandynawistyki. Są to sformułowania niejasne, nie istnieje bowiem jeden zbiór „dyscyplin właściwych dla skandynawistyki”. Uczelnia wskazuje wprawdzie, że z dyscypliną wiodącą powiązane są liczne efekty w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, tj. dziewięć efektów z kategorii umiejętności i trzy efekty z kompetencji społecznych. Efekty te jednak dotyczą operacyjnych kompetencji językowych, nie zaś językoznawstwa, np. K_U06: „Potrafi komunikować się, również w językach obcych, z otoczeniem i merytorycznie argumentować, uzasadniając swoje stanowisko.”, czy K_U09: „Posiada pogłębioną umiejętność przygotowania wystąpień ustnych w języku polskim lub językach nordyckich”.

Efekty uczenia się określone dla kierunku i dla poszczególnych zajęć są sformułowane w sposób bardzo ogólny i nie odnoszą się do aktualnej wiedzy z zakresu językoznawstwa. Nie uwzględniają również w sposób wystarczający dla studiów o profilu ogólnoakademickim kompetencji badawczych. Przykładowo: *seminarium licencjackiemu*, w ramach którego student przygotowuje pracę dyplomową, przypisano efekty uczenia się odnoszące się do teorii literatury i przekładu oraz mediów i/lub teorii społecznych. Zostały one powiązane z kierunkowym efektem K_W01, w którym posłużono się niejasnym określeniem: „dyscypliny właściwe dla kierunku skandynawistyka”. Oznacza to, że w ramach *seminarium licencjackiego* nie powstają prace z zakresu językoznawstwa. Na studiach drugiego stopnia efekty uczenia się dla *seminarium magisterskiego* również nie uwzględniają dyscypliny językoznawstwo, zawierają jedynie sformułowanie „Student: zna na poziomie zaawansowanym terminologię dyscyplin, których dotyczy dane seminarium np. język, literatura, historia, media i kultura krajów nordyckich – w językach nordyckich”, co oznacza, że prowadzone przez studenta badania dotyczyć mogą języka. Nie jest to jednak tożsame z badaniami językoznawczymi.

3. Efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć w niewłaściwy sposób zostały powiązane z charakterystykami 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Na studiach pierwszego stopnia, w tym na ostatnim etapie studiów, w wielu efektach uczenia się określonych dla zajęć Uczelnia zakłada opanowanie wiedzy i umiejętności na poziomie podstawowym, a nie zaawansowanym. Przykładowo: po zaliczeniu *seminarium licencjackiego* student „ma podstawową wiedzę z zakresu teorii literatury i przekładu właściwą dla kierunku skandynawistyka, ma podstawową wiedzę z zakresu mediów i/lub teorii społecznych właściwą dla kierunku skandynawistyka, zna terminologię w językach skandynawskich z zakresu teorii literatury i przekładu na podstawowym poziomie, zna terminologię w językach skandynawskich z zakresu mediów i/lub nauk społecznych na podstawowym poziomie, zna i rozumie podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa autorskiego”. Tylko jeden efekt przyporządkowany do tych zajęć został zdefiniowany jako zaawansowany: „zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kulturę obszaru nordyckiego”.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na opracowaniu nowego zestawu efektów uczenia się dla każdego poziomu studiów. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

4. Efekty uczenia się zdefiniowane dla zajęć wielosemestralnych sformułowano identycznie dla każdego semestru, nie są więc one specyficzne i nie uwzględniają progresu wiedzy i umiejętności w kolejnych semestrach.

Efekty uczenia się określone dla niektórych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia, prowadzonych przez kilka semestrów sformułowano identycznie dla każdego semestru. Nie zakładają one zatem progresji ani w zakresie wiedzy ani umiejętności, ani kompetencji społecznych. W ten sposób zdefiniowano efekty uczenia się na studiach pierwszego stopnia dla zajęć z *praktycznego nauczania języka (PNJ)* czy *wstępu do translatoryki języka szwedzkiego*, a na studiach drugiego stopnia dla *seminarium magisterskiego*, prowadzonego przez cztery kolejne semestry, a więc przez całe studia.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na opracowaniu nowego zestawu efektów uczenia się dla każdego poziomu studiów. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Treści programowe realizowane na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie odzwierciedlają wiodącej roli dyscypliny językoznawstwo.

Zgodnie z koncepcją kształcenia dla kierunku, akcentującą komunikację w języku obcym i efektami uczenia się powiązаныmi z umiejętnością posługiwania się językami obcymi, treści programowe wspólne dla wszystkich ścieżek kształcenia są zdominowane przez wiedzę i umiejętności powiązane z kształtowaniem biegłości językowej. Ilość i jakość treści programowych na studiach pierwszego i drugiego stopnia nie odpowiada przyporządkowaniu kierunku do dyscypliny wiodącej, tj. językoznawstwa. Np. na studiach drugiego stopnia treści programowe związane z dyscypliną językoznawstwo są obecne w niewielkim stopniu na zajęciach *PNJ* i na zajęciach translatorskich, szczególnie na *profilu nordyckim*, obejmujących takie zagadnienia jak ekwiwalencja, kognitywne teorie przekładu czy dialekt w przekładzie. Według Uczelni w dyscyplinie językoznawstwo osadzone jest także *seminarium magisterskie*, ale określone dla tych zajęć treści nie potwierdzają związku z tą dyscypliną, gdyż nie uwzględniają komponentu badań nad językiem, podczas gdy obejmują zagadnienia związane z literaturą, kulturą, mediami i społeczeństwem: „Treści realizowane podczas zajęć zależą od prowadzącego i tematyki seminarium (literatura i kultura krajów nordyckich, media i społeczeństwo krajów nordyckich). Składają się na nie przede wszystkim zagadnienia związane z subdziedzinami nauk humanistycznych i społecznych, właściwych dla kierunku skandynawistyka, a także kwestie metodologiczne, których znajomość jest konieczna przy przygotowywaniu prac o określonym profilu”.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na dopasowaniu treści programowych do skorygowanych efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów i dla poszczególnych zajęć. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

2. Brak realnej możliwości elastycznego kształtowania przez studentów swojej ścieżki kształcenia poprzez wybór zajęć, którym przypisano co najmniej 30% punktów ECTS koniecznych do uzyskania kwalifikacji.

Program studiów pierwszego stopnia nie umożliwia studentom wyboru zajęć, którym przypisano powyżej 30% punktów ECTS z ogólnej punktacji koniecznej do ukończenia studiów, bowiem deklarowane możliwości wyboru są w większości przypadków pozorne. Wybór ścieżki językowej przekłada się na wybór zajęć językowych, a ponieważ wyboru tego student dokonuje już na etapie rekrutacji, zajęć tych nie można zaliczyć do puli zajęć do wyboru. Po pierwszym roku studiów student dokonuje wyboru jednej z trzech specjalności: *komunikacja międzykulturowa, media i społeczeństwo w krajach nordyckich* lub *język, kultura i społeczeństwo Finlandii*. Ścieżka *język, kultura i społeczeństwo Finlandii* jest dostępna tylko studentom, którzy wybrali (na etapie rekrutacji) ścieżkę fińską. Pozostałe specjalności nie są dla nich dostępne, gdyż języki wykładowe dla prowadzonych na nich zajęć nie uwzględniają języka fińskiego, a uwzględniają języki duński/norweski/szwedzki, np. *podstawy i metody komunikowania społecznego* (specjalizacja *media i społeczeństwo w krajach nordyckich*) lub *wybrane zagadnienia ze współczesnej kultury Skandynawii* (specjalizacja *komunikacja międzykulturowa*). Dla studentów pozostałych ścieżek językowych dostępne są do wyboru dwie specjalności. Dla studentów ścieżek duńskiej/norweskiej/szwedzkiej realny wybór (nieograniczony decyzją o wyborze ścieżki językowej na etapie rekrutacji) stwarzają zatem zajęcia specjalizacyjne (27 ECTS), *seminarium dyplomowe* (14 ECTS), wykład ogólnouczelniany

(2 ECTS) i praktyka zawodowa (2 ECTS), co daje sumę 47 ECTS, tj. nieco ponad 26% łącznej punktacji ECTS dla kierunku. Wynik ten jest jeszcze niższy dla studentów ścieżki fińskiej, gdyż ograniczony jest tylko do *seminarium dyplomowego* (14 ECTS), wykładu ogólnouczelnianego (2 ECTS) i praktyki zawodowej (2 ECTS), co daje sumę 18 ECTS, tj. dokładnie 10% łącznej punktacji ECTS dla kierunku. Zatem dla żadnej ze ścieżek językowych punkty ECTS z zajęć do wyboru nie osiągają wymaganych 30%. Program studiów drugiego stopnia również nie umożliwia studentom wyboru zajęć, którym przypisano powyżej 30% punktów ECTS z ogólnej punktacji koniecznej do ukończenia studiów, bowiem teoretyczne możliwości wyboru są warunkowane deklaracją większości kandydatów składaną na etapie rekrutacji, a z dwóch oferowanych specjalizacji jest uruchamiana tylko jedna. Realny wybór dotyczy zatem *seminarium magisterskiego* (30 ECTS), wykładu wydziałowego (2 ECTS) oraz praktyk (2 ECTS), łącznie 34 ECTS, co stanowi niecałe 26% ogólnej liczby ECTS. Punktów ECTS zdobytych w ramach specjalizacji nie można w tej puli uwzględnić, gdyż jej wybór, podobnie jak wybór ścieżki językowej, jest dokonywany jeszcze na etapie rekrutacji.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na wprowadzeniu mechanizmów gwarantujących studentom wybór zajęć, którym przypisano nie mniej niż 30% punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

3. Program praktyk nie odpowiada koncepcji kształcenia i nie zapewnia ich prawidłowego przebiegu.

Program praktyk nie uwzględnia specyfiki realizowanej przez studenta specjalności oraz branż, do pracy w których, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, przygotowuje kierunek studiów. Efekty uczenia się określone dla praktyk zawodowych na studiach drugiego stopnia w większości powtarzają efekty osiągane podczas praktyk zawodowych realizowanych na studiach pierwszego stopnia. Nie zakładają zatem progresu między kolejnymi etapami kształcenia, a treści programowe określone dla praktyk zawodowych na studiach pierwszego i drugiego zamykają się w dwóch ogólnikowych zdaniach i nie zostały powiązane z efektami uczenia się. Nie zapewniają więc możliwości osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na opracowaniu nowych efektów uczenia się i treści programowych dla praktyk zawodowych. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

4. Narzędzia weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk zawodowych nie pozwalają na pełną ocenę ich osiągnięcia.

W celu weryfikacji efektów uczenia się określonych dla praktyk zawodowych Uczelnia wykorzystuje zestaw dokumentów: dzienniczek praktyk, ocena przebiegu praktyki studenckiej, karta zaliczenia praktyk obowiązkowych. Narzędzia te nie są wykorzystywane w sposób prawidłowy – opisy czynności i zadań studenta są bardzo lakoniczne, niewspółmierne do czasu przeznaczonego na praktykę. Brak również informacji o jakości wykonywanych przez studenta zadań. Nie uwidocznił także dziennego wymiaru godzin, jedynie ogólny, po zakończeniu praktyki. Opinia zakładowego opiekuna ma charakter ogólny i nie nawiązuje do jakości poszczególnych zadań wykonywanych przez studenta. Efekty uczenia się wskazane w dokumentacji praktyk nie są tożsame z efektami zamieszczonymi w sylabusie zajęć. Oznacza to, że ocena i weryfikacja tych efektów nie jest zbieżna z założeniami programowymi.

W konsekwencji, efekty przyjęte dla praktyk nie są weryfikowane skutecznie, a opiekun praktyki ze strony zakładu pracy nie dokonuje kompleksowej oceny, odnoszącej się do każdego z zakładanych efektów przewidzianych dla praktyk.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na modyfikacji narzędzi weryfikacji efektów uczenia się przypisanych do praktyk. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

5. Dobór miejsc praktyk nie jest w pełni zgodny z koncepcją kształcenia na kierunku.

Jako właściwe miejsca praktyk Uczelnia wskazuje firmy i biura tłumaczeniowe, firmy usługowe i produkcyjne, posiadające wyspecjalizowane działy prowadzące działalność operacyjną w językach nordyckich, a także szkoły oraz szkoły językowe. Te ostatnie nie zostały dobrane prawidłowo, gdyż student na kierunku skandynawistyka nie uzyskuje ani kompetencji, ani uprawnień zawodowych do pracy w charakterze nauczyciela języka obcego.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na modyfikacji zasad doboru miejsc. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

6. Brak procedur realizacji praktyk zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Uczelnia nie określiła zasad realizacji i oceny praktyk realizowanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, w tym metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się, pomimo tego, że program praktyk (sylabus) zakłada taką formę realizacji praktyki dla wszystkich studentów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na wprowadzeniu regulacji dotyczących praktyk odbywanych w trybie zdalnym. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

7. Uczelnia nie monitoruje jakości praktyk zawodowych i nie prowadzi działań doskonalących w tym zakresie.

Obowiązujące na kierunku procedury zapewniania jakości kształcenia nie przewidują monitorowania zakładanych oraz osiągniętych efektów uczenia się dla praktyk zawodowych ani systemowej, kompleksowej oceny organizacji praktyk i ich zaliczania. Uczelnia nie posiada więc danych, w oparciu o które mogłaby podjąć skuteczne działania doskonalące.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała podjęcie działań naprawczych polegających na wprowadzeniu narzędzi i procedur monitorowania i doskonalenia jakości praktyk zawodowych. Ocena skuteczności tych działań możliwa będzie po upływie dwóch lat.

8. Uczelnia zwalnia studentów z odbycia praktyki zawodowej na podstawie prowadzonej przez studenta działalności gospodarczej, pracy zawodowej, stażu lub wolontariatu.

Uczelnia w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych na Wydziale Filologicznym przyjęła błędne założenie o możliwości zwolnienia studenta z praktyki zawodowej na podstawie działalności gospodarczej, pracy zawodowej, stażu oraz wolontariatu, realizowanych także w okresie poprzedzającym zaplanowaną praktykę. Z uwagi na to, że praktyki zaliczane są do zajęć, osiąganie i weryfikacja efektów uczenia się przypisanych do tych zajęć przebiegać winny

w sposób typowy dla wszystkich zajęć, to jest opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie i planach studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, w trakcie tych zajęć oraz po ich zakończeniu. Zgodnie z art. 71 ust 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2022 r. poz. 574, z późn. zm.) „Uczelnia może potwierdzić efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu”, zatem przepis ten nie wprowadza możliwości potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w toku studiów. Ponadto przyjęta na kierunku procedura nie umożliwia oceny, czy wykonywana przez studentów praca zawodowa odpowiada zakresowi założonych dla praktyk efektów uczenia się, ponieważ nie uwzględnia się w niej właściwych sposobów sprawdzenia osiągnięcia efektów uzyskanych poza systemem studiów.

Uczelnia w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego podtrzymała swoje stanowisko.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Brak jasno sformułowanych warunków zaliczenia kolejnych semestrów seminarium dyplomowego.

Na kierunku skandynawistyka na seminarium dyplomowym obowiązuje zaliczenie bez oceny. Jednocześnie brak jest jednak jasno sformułowanych kryteriów tego zaliczenia uwzględniających progres wiedzy i umiejętności pomiędzy kolejnymi semestrami seminarium. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia uznając konieczność przejrzystego oceniania kolejnych etapów zajęć seminaryjnych zadeklarowała gotowość do zdefiniowania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie seminarium i określenia wymagań, będących warunkiem zaliczenia zajęć w każdym kolejnym semestrze. Sposób realizacji tych planów ocenić będzie można dopiero po ich wdrożeniu, a więc po upływie dwóch lat.

2. Brak specyficznych dla kierunku i uwzględniających progres pomiędzy kolejnymi poziomami studiów formalnych i merytorycznych zasad przygotowania i oceny pracy dyplomowej.

Ogólne procedury dyplomowania na ocenianym kierunku określa Regulamin studiów Uniwersytetu Gdańskiego, zgodnie z którym studenci ostatnich semestrów przygotowują pracę dyplomową i po jej złożeniu zdają egzamin dyplomowy. Nie zostały jednak sformułowane specyficzne dla kierunku, merytoryczne i formalne zasady przygotowania i oceny prac dyplomowych, uwzględniające dyscyplinę lub dyscypliny naukowe w zakresie, których mogą powstawać prace dyplomowe, progres kompetencji między studiami pierwszego i drugiego.

Zaraz po zakończeniu wizytacji Uczelnia podjęła działania naprawcze dotyczące procesu dyplomowania, tj. opracowała zasady przygotowania pracy licencjackiej i pracy magisterskiej i udostępniła je na stronie internetowej Instytutu Skandynawistyki i Fennistyki. Zasady przygotowania obu prac dyplomowych wymagają jednak dalszego doskonalenia ze względu na niejasne różnice w wymaganiach merytorycznych stawianych pracy licencjackiej i magisterskiej (np. praca licencjacka ma być „wynikiem zastosowania wybranych procedur typowych dla postępowania badawczego oraz wyposażoną w aparat właściwy tekstowi naukowemu”, podczas gdy praca magisterska powstać powinna „przy wykorzystywaniu procedur oraz aparatu właściwych tekstom naukowym” i świadczyć „o zrealizowaniu zadania naukowego (analitycznego lub problemowego)”), zupełne pominięcie kwestii powiązania pracy dyplomowej z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek studiów,

nieuwzględnienie w kryteriach oceny pracy dyplomowej specyfiki studiów pierwszego i drugiego stopnia (uczelnia określiła dokładnie te same kryteria oceny pracy dyplomowych na obu poziomach studiów).

3. Niewystarczająca obecność treści z zakresu językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej w tematyce seminariów i prac dyplomowych.

Na studiach pierwszego stopnia seminaria dyplomowe poświęcone są następującym zagadnieniom/obszarom badawczym: literatura i kultura krajów nordyckich, literatura i przekład, media i społeczeństwo krajów nordyckich oraz językoznawstwo fennistyczne. Na studiach drugiego stopnia prace dyplomowe powstają w ramach dwóch obszarów tematycznych: język, literatura i kultura krajów nordyckich oraz media i społeczeństwo krajów nordyckich. Tylko niektóre z nich mieszczą się w dyscyplinie wiodącej. Niejasne jest zatem miejsce dyscypliny wiodącej w procesie dyplomowania. Udział treści językoznawczych w tematyce seminariów i prac dyplomowych nie odpowiada przyporządkowaniu studiów do dyscypliny wiodącej.

Uczelnia zadeklarowała podjęcie w tej sprawie działań naprawczych, których skuteczność będzie można ocenić za dwa lata.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Brak wystarczającej liczby specjalistów z zakresu dyscypliny naukowej językoznawstwo, co w znaczący sposób ogranicza możliwość realizowania podczas zajęć treści językoznawczych i osiągnięcia efektów uczenia się z zakresu tej dyscypliny.

Nauczycie akademicki prowadzący zajęcia na kierunku skandynawistyka legitymują się wykształceniem w zakresie dyscyplin, do których kierunku został przyporządkowany, tj. w zakresie językoznawstwa, nauk o komunikacji społecznej i mediach, literaturoznawstwa, nauk o kulturze i religii, nauk o polityce i administracji. Istnieje jednak rażąca dysproporcja między udziałem językoznawstwa wśród dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów, a liczbą wykładowców, którzy mają udokumentowany dorobek naukowy w tej dyscyplinie. W sposób jednoznaczny dyscyplinę wiodącą reprezentują dwie osoby, z czego jedna – ze stopniem doktora filologii angielskiej – prowadzi jedynie zajęcia z *przekładoznawstwa angielskiego* w wymiarze 60 godzin.

W znaczącym stopniu ogranicza to możliwość prowadzenia zajęć językoznawczych i osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów uczenia się przewidzianych dla tej dyscypliny.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia zadeklarowała ścisłe powiązanie zmian w programie studiów z posiadanym potencjałem naukowym. Ocena skuteczności planowanych działań naprawczych możliwa będzie dopiero po ich wdrożeniu, a więc po upływie dwóch lat.

2. Nieprawidłowa obsada niektórych zajęć, pomijająca kompetencje naukowe wykładowców. Obsada niektórych zajęć nie uwzględnia kompetencji merytorycznych wykładowców, np. gramatykę opisową prowadzą wykładowcy z dorobkiem literaturoznawczym bądź kulturoznawczym. Szczegółowe informacje zawiera załącznik do uchwały.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia udokumentowała kompetencje naukowe jednej z wykładowczyń *gramatyki opisowej języka duńskiego*, jednak pozostają w mocy zastrzeżenia dotyczące dwóch osób.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Prowadzone przez Uczelnię przeglądy programu studiów nie są kompleksowe i nie prowadzą do skutecznych działań doskonalących proces kształcenia.

Ocena programu studiów na kierunku skandynawistyka prowadzona jest systematycznie i w oparciu o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Nie obejmuje jednak wszystkich elementów programu studiów i procesu kształcenia. Analiza stanu faktycznego wykazała, że przedmiotem pogłębionej oceny jak dotąd nie stały się efekty uczenia się zdefiniowane dla kierunku studiów, treści programowe ani zasady dyplomowania, szczególnie w odniesieniu do dyscyplin naukowych, do których przyporządkowano kierunek skandynawistyka czy zasady realizacji praktyk zawodowych. System zapewniania jakości kształcenia w tych obszarach w odniesieniu do kierunku uznać należy za nieskuteczny.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię zadeklarowała podjęcie działań naprawczych, których skuteczność będzie można ocenić po ich wdrożeniu czyli po upływie dwóch lat.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się powiązanie przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych z koncepcją kształcenia na kierunku skandynawistyka.
2. Zaleca się zdefiniowanie efektów uczenia się w sposób właściwie odzwierciedlający przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych, w szczególności do językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej i uwzględnienie w nich aktualnego stanu wiedzy językoznawczej.
3. Zaleca się pełne dostosowanie efektów uczenia się do charakterystyk drugiego stopnia określonych dla 6 i 7 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć wielosemestralnych w sposób specyficzny i odrębny dla każdego semestru.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się zwiększenie na obu poziomach studiów treści programowych z zakresu językoznawstwa tak, aby odzwierciedlały one znaczenie w kształceniu na kierunku dyscypliny wiodącej.
2. Zaleca się zapewnienie studentom na obu poziomach studiów realnej możliwości elastycznego kształtowania swojej ścieżki kształcenia i wyboru zajęć tak, by wybór ten dotyczył zajęć lub grup zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.
3. Zaleca się dostosowanie programu praktyk do przyjętej koncepcji kształcenia, w tym określenie efektów uczenia się i treści programowych z uwzględnieniem progresji w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych pomiędzy studiami pierwszego i drugiego stopnia oraz specyfiki specjalności realizowanej przez studenta.
4. Zaleca się dostosowanie narzędzi weryfikacji efektów uczenia się w zakresie praktyk w taki sposób, aby umożliwiały kompleksową ocenę stopnia ich osiągnięcia.
5. Zaleca się dostosowanie zasad doboru miejsc praktyk do koncepcji kształcenia na kierunku.

6. Zaleca się opracowanie zasad i procedur organizacji praktyk zawodowych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.
7. Zaleca się wdrożenie działań monitorujących i doskonalących jakość praktyk zawodowych.
8. Zaleca się zaprzestanie praktyki zwalniania studentów z odbycia praktyki zawodowej na podstawie działalności gospodarczej, pracy zawodowej, stażu lub wolontariatu.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się zdefiniowanie warunków zaliczenia seminarium dyplomowego, uwzględniających osiągnięcie efektów uczenia się, specyficznych dla każdego kolejnego semestru seminarium.
2. Zaleca się określenie jasnych wymagań merytorycznych dotyczących prac dyplomowych, wskazujących jednoznacznie na progres wiedzy i umiejętności pomiędzy studiami pierwszego i drugiego stopnia oraz powiązanych z tym kryteriów oceny pracy dyplomowej.
3. Zaleca się zwiększenie udziału dyscypliny wiodącej w tematyce seminariów i prac dyplomowych, w szczególności na ścieżce duńskiej, szwedzkiej i norweskiej.

W odniesieniu do kryterium 4:

1. Zaleca się zapewnienie odpowiedniej liczby nauczycieli akademickich posiadających udokumentowany dorobek naukowy z dyscypliny wiodącej, pozwalającej na osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów uczenia się z zakresu tej dyscypliny.
2. Zaleca się uwzględnienie kompetencji naukowych wykładowców w procesie obsady zajęć.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się wdrożenie kompleksowych przeglądów programu studiów prowadzących do skutecznych działań doskonalących proces kształcenia.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 3

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 4.

§ 4

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające kierunku skandynawistyka na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2024/2025.

§ 5

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.
3. Na składającym wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy ciąży, na podstawie art. 245 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, obowiązek zawiadomienia Ministra Edukacji i Nauki o jego złożeniu.

Uchwała nr 967/2022
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 17 listopada 2022 r.

§ 6

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Edukacji i Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Gdańskiego.

§ 7

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Stanisław Wrzosek

